

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 30 lipca 2025 r.,
sprawy **R.Z.**
oskarżonej z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej
od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach
z dnia 10 grudnia 2024 r., sygn. akt IX Ka 782/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Starachowicach
z dnia 15 lutego 2024 r., sygn. akt II K 577/23,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżycielkę prywatną T.B. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Prywatnym aktem oskarżenia R.Z. zarzucono, że:

I. w dniu 14 czerwca 2023 r. w miejscowości B., woj. [...], około godz. 9:00 w budynku Urzędu Miasta i Gminy w B., działając umyślnie z góry powziętym zamiarem bez powodu i publicznie pomówiła T.B. słowami "Czego ty się T. naćpała", a następnie powtórzyła te słowa co najmniej dwukrotnie wobec obecnych na sali przedstawicielek Kół Gospodyń Wiejskich działające na terenie Gminy B.,

pracownic Urzędu Miasta i Gminy B. oraz przedstawicielki Miejsko — Gminnej Biblioteki i Centrum Kultury w B., co poniżyło pokrzywdzoną i naraziło ją na utratę zaufania publicznego dla sprawowanej przez nią funkcji sołtysa, koordynatora Kół Gospodyń Wiejskich oraz radnej Rady Miejskiej w B., tj. popełnienie czynu z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

II. w dniu 20 czerwca 2023 r. miejscowości P., woj. [...] podczas próby chóru, działając umyślnie i z góry powziętym zamiarem bez powodu publicznie pomówiła T.B. o to, iż złożyła skargę na KGW [...] do ARiMR, co jest nieprawdą i co poniżyło pokrzywdzoną i naraziło ją na utratę zaufania publicznego dla sprawowanej przez nią funkcji sołtysa, koordynatora Kół Gospodyń Wiejskich oraz radnej Rady Miejskiej w B., tj. popełnienie czynu z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.,

III. daty bliżej nieustalonej, w okresie czerwiec - lipiec w miejscowości P., woj. [...], podczas spotkań KGW [...], działając umyślnie i z góry powziętym zamiarem, bez powodu i publicznie pomówiła T.B. o to, że ta miała jej grozić, co jest nieprawdą i co poniżyło pokrzywdzoną i naraziło ją na utratę zaufania publicznego dla sprawowanej przez nią funkcji sołtysa, koordynatora Kół Gospodyń Wiejskich oraz radnej Rady Miejskiej w B., tj. czyn z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Starachowicach, wyrokiem z dnia 15 lutego 2024 r., sygn. akt II K 577/23,

I. na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt. 2 k.p.k. uniewinnił R.Z. od popełnienia czynu zarzucanego jej pkt I aktu oskarżenia,

II. w ramach czynów zarzucanych pkt II i III aktu oskarżenia ustalił, że R.Z. w dniu 20 czerwca 2023 r. miejscowości P. podczas próby chóru, działając umyślnie i z góry powziętym zamiarem, bez powodu, publicznie pomówiła T.B. o to, iż złożyła skargę na KGW [...] do ARiMR, co jest nieprawdą oraz pomówiła T.B. o to, że ta miała jej grozić, co poniżyło pokrzywdzoną i naraziło ją na utratę zaufania publicznego dla sprawowanej przez nią funkcji sołtysa, koordynatora Kół Gospodyń Wiejskich oraz radnej Rady Miejskiej w B. ,czym formalnie wyczerpała znamiona występkę z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. i na podstawie art. 414 § 1 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 3 k.p.k. i art. 1 § 2 k.k. umorzył postępowanie.

Apelację na niekorzyść oskarżonej wniosł pełnomocnik oskarżycielki prywatnej, który zaskarżając wyrok w całości, na podstawie art. 427 § 1 i 2 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 i 3 k.p.k. zarzucił:

„1. naruszenie prawa procesowego, a to art. 7 k.p.k. w zw. z art. 92 k.p.k. i art. 410 i art. 424 § 1 pkt. 1 k.p.k. w stopniu istotnym mającym wpływ na treść orzeczenia, poprzez pominięcie dowodu w postaci pisma z dnia 18 września 2023 roku sporządzonego przez D.D., a wzywającego T.B. do udzielenia informacji czy leczyła/leczy się psychiatrycznie w okresie sprawowania funkcji przewodniczącej Rady Miejskiej w B. oraz czy w okresie sprawowania w/w funkcji zażywała/zażywa leki mogące mieć wpływ na racjonalne podejmowanie decyzji (np. leki otępiające, leki psychotropowe) załączonego do wniosku o zadośćuczynienie z dnia 26 września 2023 roku, które to pismo zostało złożone na rozprawie w dniu 28 września 2023 roku (adnotacja w protokole), co skutkowało

2. błędem w ustaleniach faktycznych, polegającym na bezpodstawnym przyjęciu, iż kontekst wypowiedzi należy rozumieć jako <<wygadywanie głupot>>, gdy tymczasem skutek wypowiedzi oskarżonej wywarł na oskarżycielce prywatnej skutek w postaci konieczności udzielenia informacji o swoim stanie zdrowia na sesji Rady Miejskiej w B. w dniu 29 września 2023 roku, albowiem w w/w piśmie wprost zażądano od niej informacji na temat jej zdrowia psychicznego oraz tego czy zażywała lub zażywa leki otępiające lub psychotropowe,

3. błędem w ustaleniach faktycznych polegających na bezpodstawnym przyjęciu, iż słowa oskarżonej nie wywarły wpływu na uczestników spotkania w dniu 14 czerwca 2023 roku, podczas gdy świadkowie H.S., I.Ś. były oburzone słowami <<coś ty się T. naćpała>>,

4. naruszenie art. 115 § 2 k.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż zachowanie oskarżonej cechuje niska społeczna szkodliwość czynu, podczas gdy wypowiedane przez nią treści co do rzekomego grożenia jej przez oskarżycielkę prywatną i składanie skarg na ARiMR na KGW <<[...]>> mogło narazić oskarżycielkę prywatną na utratę zaufania konieczną dla sprawowanych przez nią funkcji radnej Rady Miejskiej w B., przewodniczącą tejże, co w konsekwencji mogło mieć wpływ na jej wynik wyborczy w nadchodzących wyborach samorządowych”.

Odwołując się do tych zarzutów pełnomocnik wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 10 grudnia 2024 r., sygn. akt IX Ka 782/24, Sąd Okręgowy w Kielcach utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Z wyrokiem Sądu odwoławczego nie zgodził się pełnomocnik oskarżycielki prywatnej, który zaskarżając kasacją wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej, podniósł zarzut:

1. rażącej obrazę „przepisów prawa materialnego, a to art. 212 § 1 k.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż oskarżona nie popełniła zarzucanego jej w pkt I aktu oskarżenia czynu polegającego a tym, że w dniu 14 czerwca 2023 r. w miejscowości B. woj. [...] około godz. 9:00 w budynku Urzędu Miasta i Gminy w B., działając umyślnie z góry powziętym zamiarem bez powodu i publicznie pomówiła T.B. słowami <<Czego ty się T. naćpała>>, a następnie powtórzyła te słowa co najmniej dwukrotnie wobec obecnych na Sali przedstawicieli Kół Gospodyń Wiejskich działające na terenie Gminy B., Pracownik Urzędu Miasta i Gminy B. oraz przedstawicielki Miejsko - Gminnej Biblioteki i Centrum Kultury w B., co poniżyło pokrzywdzoną i naraziło ją na utratę zaufania publicznego dla sprawowanej przez nią funkcji sołtysa, koordynatora Kół Gospodyń Wiejskich oraz radnej Rady Miejskiej w B., podczas gdy z dowodów przeprowadzonych w sprawie jasno wynika, iż oskarżona celowo i wielokrotnie użyła publicznie tych słów wobec oskarżycielki prywatnej,

2. naruszenia art. 115 § 2 k.k. poprzez bezpodstawne przyjęcie, iż zachowanie oskarżonej cechuje niska społeczna szkodliwość czynu, podczas gdy wypowiedane przez nią treści co do rzekomego grożenia jej przez oskarżycielkę prywatną i składanie skarg na ARiMR na KGW <<[...]>> mogło narazić oskarżycielkę prywatną na utratę zaufania konieczną dla sprawowanych przez nią funkcji radnej Rady Miejskiej w B., przewodniczącą tejże, co w konsekwencji mogło mieć wpływ na jej wynik wyborczy w nadchodzących wyborach samorządowych”.

W konkluzji skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Kielcach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez pełnomocnika oskarżycielki prywatnej kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Stawiany w kasacji przez jej autora zarzut obrazy prawa materialnego, tj. art. 212 § 1 k.k., sprowadza się w swojej istocie do dążenia do wykazania, że oskarżona R.Z. swoim działaniem dopuścił się przestępstwa z art. 212 § 1 k.k. i *de facto* jest kwestionowaniem w tym zakresie poczynionych przez orzekające Sady ustaleń faktycznych, nie znajdującym umocowania w zgromadzonym materiale dowodowym.

Sąd odwoławczy zasadnie uznał, iż nie można przyjąć, aby konsekwencją wypowiedzi oskarżonej na zebraniu w dniu 14 czerwca 2023 r. było pismo D.D., u którego powstały wątpliwości co do stanu psychicznego oskarżycielki prywatnej, jak również tego, że w ogóle wiedział on o takim zachowaniu oskarżonej. Co się zaś tyczy zeznań wskazanych w kasacji w tym zakresie świadków, tj. H.S. i I.Ś., to Sąd odwoławczy, odwołując się do zeznań świadka H. S. wprost stwierdza, iż świadek ten m.in. była przerażona poziomem dyskusji i tym, że dorosłe osoby mogą prowadzić dyskusję na takim poziomie. Sąd Okręgowy uznał za prawidłową i kompletną ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, iż słów wypowiedzianych przez oskarżoną do oskarżycielki prywatnej „czego Ty się T. naćpałaś” nie można interpretować w oderwaniu od sytuacji i kontekstu w jakim padły (burzliwa dyskusja między stronami) i należy je traktować jako synonim określenia „wygadujesz głupoty”, a nie jako podejrzeń, iż pokrzywdzona faktycznie „ćpa”. Sąd zaaprobował ustalenie, iż taka właśnie intencja przyświecała oskarżonej, chociażby mając na uwadze treść zeznań świadków E.U. czy K.C.

Zaznaczyć należy dodatkowo, że Sąd Okręgowy nie stosował prawa materialnego (utrzymał wyrok w mocy), nie dokonywał własnej wykładni wskazywanego w kasacji przepisu, zatem nie mógł obrazić art. 212 § 1 k.k., zwłaszcza że zarzutu obrazy tej regulacji nie zawiera zwyczajny środek odwoławczy.

Niezasadny się także zarzut z pkt II kasacji. Oceniając stopień społecznej szkodliwości czynu z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. (pkt II wyroku Sądu

Rejonowego), orzekający Sąd uczynił to zgodnie z art. 115 § 2 k.k. Swoje stanowisko w tym przedmiocie przedstawił w sposób pełny i jasny, czyniąc zadość obowiązującym regulacjom art. 457 § 3 k.p.k. Zasadnym wydaje się w tym miejscu zwrócenie uwagi m.in. na postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2025 r., I KK 8/25, w którym podkreślono, iż „Zarzut nadania poszczególnym okolicznościom z art. 115 § 2 k.k. zbyt dużej lub zbyt małej rangi skierowany jest przeciw dokonany ustaleniom faktycznym, których weryfikowanie w ramach postępowania kasacyjnego jest niedopuszczalne w świetle art. 523 k.p.k. Skoro zaś badanie poziomu szkodliwości społecznej czynu należy do sfery ustaleń faktycznych, to nie może doprowadzić do przeprowadzenia kolejnej oceny, tym razem już w ramach postępowania kasacyjnego, czy naruszono przepis art. 115 § 2 k.k. Art. 115 § 2 k.k., który zawiera zamknięty katalog kryteriów oceny stopnia szkodliwości społecznej czynu, nie pozostawia wątpliwości, iż dominujące znacznie mają okoliczności z zakresu strony przedmiotowej, do której dołączono tylko dwie przesłanki strony podmiotowej (postać zamiaru i motywację sprawcy), a pominięto natomiast okoliczności związane z samym podmiotem czynu, tj. ze sprawcą, takie jak: wiek, opinia, właściwości i warunki osobiste, które wpływają na wymiar kary. Podniesienie zarzutu obrazy prawa materialnego w postaci art. 115 § 2 k.k. wchodzi w grę tylko wtedy, gdy skarżący wykaże, że przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu pominięto okoliczności (lub okoliczność) wymienione w powołanym wyżej przepisie lub wzięto pod uwagę okoliczności (lub okoliczność) w nim niewymienione”.

Wbrew stanowisku pełnomocnika (powtórnego za apelacją w kasacji), Sąd odwoławczy, za Sądem pierwszej instancji stwierdził, iż z materiału dowodowego nie wynika, aby treści wypowiedziane przez oskarżoną w dniu 20 czerwca 2023 r. (podczas jednej próby chóru) miały wpłynąć negatywnie na liczbę osób, które oddadzą głos na pokrzywdzoną w najbliższych wyborach samorządowych i aby taki miał być cel działania oskarżonej. Sąd odwoławczy trafnie zwrócił uwagę na zachowanie oskarżycielki prywatnej na zebraniu w dniu 14 czerwca 2023 r., przyjmując za Sądem Rejonowym, iż zachowanie oskarżonej kilka dni później, tj. na próbie chóru w dniu 20 czerwca 2023 r., było w dużej mierze pochodną wcześniejszego zachowania T.B. podczas zebrania w UMiG w B..

Okoliczności te oraz fakt, iż wypowiedzi oskarżonej w dniu 20 czerwca 2023 r. miały miejsce w stosunkowo niewielkiej grupie osób, w związku z treścią art. 115 § 2 k.k., trafnie zostały wzięte pod uwagę przez Sąd odwoławczy i oceniane łącznie wskazują, że zachowanie oskarżonej opisane w pkt II wyroku cechowało się znikomą społeczną szkodliwością. W rozpoznawanej sprawie nie może być zatem mowy o obrazie art. 115 § 2 k.k.

Mając powyższe na uwadze, kasację pełnomocnika oskarżycielki prywatnej uznać należy za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu w trybie przepisu art. 535 § 3 k.p.k., jako oczywiście bezzasadną.

Na koniec należy zauważyć, że Sąd Okręgowy dokonywał tylko oceny poprawności wyroku Sądu pierwszej instancji przez treść podnoszonych w apelacji zarzutów. Stąd też chcąc wytknąć Sądowi odwoławczemu wadliwość przeprowadzonej kontroli, pełnomocnik winien zarzucić mu rażące i mające możliwość istotnego wpływu na treść zaskarżonego wyroku naruszenie art. 433 § 2 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k., czego nie uczynił. Podniesione w kasacji zarzuty oraz treść uzasadnienia wprost uprawniają do stwierdzenia, że ten nadzwyczajny środek zaskarżenia skierowany jest przeciwko orzeczeniu Sądu pierwszej instancji. Postępowanie kasacyjne nie jest zaś postępowaniem, którego celem jest powtórna kontrola odwoławcza, dlatego też w jego toku z założenia nie dokonuje się kontroli poprawności oceny poszczególnych dowodów, nie weryfikuje zasadności ustaleń faktycznych i nie bada współmierności orzeczonej kary, a granice rozpoznania kasacji wyznaczają zakres zaskarżenia i podniesione zarzuty (art. 536 k.p.k.).

[WB]

[r.g.]